

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
12 päivänä tammikuuta 2017¹

Asia C-620/15

A-Rosa Flussschiff GmbH

vastaan

**Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales (Urssaf)
d'Alsace, jolle Urssaf du BasRhinin oikeudet ovat siirtyneet, ja
Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Ranska))

Ennakkoratkaisupyyntö — Asetus (ETY) N:o 1408/71 — Sosiaaliturva — Sovellettavan lainsäädännön määrittäminen — 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohta — Henkilöt, jotka kuuluvat kansainvälistä matkustajaliikennettä harjoittavan yrityksen matkustavaan henkilökuntaan — Sveitsiläinen sivuliike — Asetus (ETY) N:o 574/72 — 12 a artiklan 1 a kohta — E 101 -todistus — Sitova vaikutus

I Johdanto

1. Unionin tuomioistuin on jo useaan otteeseen todennut, että E 101 -todistus,² jonka on antanut jäsenvaltion toimivaltainen laitos³ ja joka todistaa unionin alueella liikkuvan työntekijän kuuluvan kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmään, sitoo vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaista laitosta ja tuomioistuimia siten, ettei kyseistä työntekijää voida velvoittaa kuulumaan viimeksi mainitun jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmään.⁴

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — E 101 -todistus, jonka otsikko on ”Todistus sovellettavasta sosiaaliturvalainsäädännöstä”, vastaa asetuksen N:o 1408/71 IV osastossa tarkoitettua siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunnan laatimaa mallilomaketta. Ks. neuvoston asetusten (ETY) N:o 1408/71 ja (ETY) N:o 574/72 soveltamiseksi tarvittavista mallilomakkeista (E 001, E 101, E 102, E 103, E 104, E 106, E 107, E 108, E 109, E 112, E 115, E 116, E 117, E 118, E 120, E 121, E 123, E 124, E 125, E 126 ja E 127) 17.3.2005 tehty hallintotoimikunnan päätös N:o 202 (2006/203/EY) (EUVL 2006, L 77, s. 1). E 101 -lomake muutettiin 1.5.2010 alkaen, kun uudet asetukset, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annettu asetus (EY) N:o 883/2004 (EUVL 2004, L 166, s. 1) ja asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä 16.9.2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 987/2009 (EUVL 2009, L 284, s. 1), tulivat voimaan, esitettäväksi asiakirjaksi A1.

3 — Ks. käsitteestä ”toimivaltainen viranomainen” sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (EYVL 1971, L 149, s. 2), sellaisena kuin se on muutettuna 12.5.1981 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1390/81 (EYVL 1981, L 143, s. 1), 29.6.1998 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1606/98 (EYVL 1998, L 209, s. 1) ja 31.3.2004 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 631/2004 (EUVL 2004, L 100, s. 1) (jäljempänä asetus N:o 1408/71), 1 artiklan o alakohta.

4 — Ks. mm. tuomio 10.2.2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75); tuomio 30.3.2000, Banks ym. (C-178/97, EU:C:2000:169) ja tuomio 26.1.2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69).

2. Käsiteltävässä asiassa täysistunnossa kokoontunut Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Ranska) tiedustelee unionin tuomioistuimelta, onko mainittua oikeuskäytäntöä sovellettava tilanteisiin, joissa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen laitos tai tuomioistuimet toteavat, etteivät E 101 -todistuksen antamisen edellytykset selvästi täyttyneet.⁵

3. Pääasiassa ovat vastakkain saksalainen yhtiö ja Ranskan sosiaaliturvaviranomaiset, ja se koskee Ranskan sosiaaliturvalainsäädäntöön perustuvaa oikaisua, jonka yhteydessä kyseinen yhtiö määrättiin maksamaan yli kahden miljoonan euron summa sillä perusteella, ettei se ollut maksanut Ranskan sosiaaliturvamaksuja työntekijöistä, jotka työskentelivät Ranskassa jokiliikennettä harjoittavilla risteilyaluksilla. Ranskan viranomaiset katsovat, että koska asianomaiset työntekijät työskentelivät koko työsuhteensa voimassaoloajan yksinomaan Ranskassa liikennöivillä aluksilla, he kuuluivat asetuksen N:o 1408/71⁶ 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla Ranskan sosiaaliturvajärjestelmään, ja viittaavat kyseisessä kohdassa säädettyyn yleiseen sääntöön, jonka mukaan jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion sosiaaliturvalainsäädännön alainen.

4. Kyseinen yhtiö puolestaan väittää, että asianomaisiin työntekijöihin on sovellettava Sveitsin sosiaaliturvalainsäädäntöä, ja se tukeutuu E 101 -todistuksiin, jotka osoittavat kyseisten työntekijöiden kuuluvan Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmään. Kyseiset todistukset on antanut Sveitsin toimivaltainen laitos edellä mainitun asetuksen 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan perusteella, sillä kyseisessä kohdassa säädetyn poikkeuksen mukaan sivuliikkeen työntekijä, joka kuuluu kansainvälistä matkustajaliikennettä harjoittavan yhtiön matkustavaan tai lentävään henkilökuntaan, on sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jonka alueella kyseinen sivuliike sijaitsee.

5. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, etteivät kyseisten työntekijöiden työskentelyä koskevat olosuhteet selvästi kuulu asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan asialliseen soveltamisalaan. Näin ollen on selvitettävä, voivatko vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen laitos tai tuomioistuimet tällaisissa tilanteissa tutkia asian ja tarvittaessa poikkeuksellisesti kyseenalaistaa toisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen antaman E 101 -todistuksen pätevyyden.

6. Ennakkoratkaisupyyntö tuo esiin arkaluonteisen kysymyksen siitä, miten sosiaaliturvan alalla voidaan huomioida tasapuolisesti yhtäältä oikeusvarmuuden periaate ja työntekijöiden vapaata liikkuvuutta unionin alueella koskeva periaate ja toisaalta tarve varmistaa, että asetuksen N:o 1408/71 merkityksellisiä säännöksiä sovelletaan oikein. Tästä kysymyksestä on tullut viime vuosina entistä merkittävämpi, koska jäsenvaltioiden työmarkkinat ovat yhdentyneet.⁷

7. Selitän tässä ratkaisuehdotuksessa syyt, joiden takia katson, että käsiteltävässä asiassa kyseessä olevissa olosuhteissa ei ole perusteltua muuttaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä omaksuttua linjaa hyväksymällä poikkeaminen E 101 -todistuksen sitovasta vaikutuksesta.

5 — Tätä kysymystä käsitellään myös muissa unionin tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa. Ks. mm. asia C-474/16, *Belu Dienstleistung* ja *Nikless*; ks. vastaavasti myös asia C-359/16, *Altun ym.* ja asia C-356/15, *komissio v. Belgia*.

6 — Ks. alaviite 3.

7 — Vuonna 2012 A1-todistuksia (uusi asiakirja, joka korvasi E 101 -todistuksen) annettiin kaikkiaan 1,53 miljoonaa kappaletta, ja vuonna 2013 yhteensä 1,74 miljoonaa. Erityisen paljon on kasvanut sellaisten A1-todistusten määrä, joita annetaan kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa työskenteleville henkilöille: vuonna 2010 niitä annettiin 168 279 ja vuonna 2013 jo 370 124, joten määrä kasvoi kyseisellä aikavälillä 120 prosenttia. Ks. *Pacolet, J., ja De Wispelaere, F., "Posting of workers – Report on A1 portable documents issued in 2012 and 2013"*, komission joulukuussa 2014 julkaisema asiakirja, s. 8.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Asetus N:o 1408/71

8. Asetuksen N:o 1408/71 II osastoon ”Sovellettava lainsäädäntö” sisältyvän 13 artiklan, jonka otsikko on ”Yleiset säännöt”, 1 kohdassa ja 2 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

”1. – – Henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Tämä lainsäädäntö määrätään tämän osaston säännösten mukaisesti.

2. Jollei 14–17 artiklasta muuta johdu:

a) jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen jäsenvaltion alueella ja vaikka hänen työnantajanaan toimivan yrityksen tai yksityisen henkilön kotipaikka on toisen jäsenvaltion alueella”

9. Saman asetuksen samaan osastoon sisältyvän 14 artiklan, jonka otsikko on ”Palkatussa työssä olevia muita henkilöitä kuin merimiehiä koskevat erityissäännöt”, 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellä 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa olevaa sääntöä sovelletaan ottaen huomioon seuraavat poikkeukset ja olot:

– –

2. Kahden tai useamman jäsenvaltion alueella tavallisesti työskentelevään henkilöön sovelletaan seuraavalla tavalla määrättyä lainsäädäntöä:

a) Matkustavan tai lentävän henkilökunnan jäsen yrityksessä, joka toisen lukuun tai omaan lukuunsa harjoittaa kansainvälistä liikennettä kuljettaen matkustajia tai tavaraa rautateitse, maanteitse, lentoteitse tai sisävesitse ja jolla on kotipaikka jäsenvaltion alueella, on viimeksi mainitun valtion lainsäädännön alainen seuraavin rajoituksin:

i) jos kysymyksessä olevalla yrityksellä on sivutoimipaikka tai pysyvä edustusto muun jäsenvaltion alueella kuin sen, missä sillä on kotipaikka, tällaisen sivutoimipaikan tai pysyvän edustuston palveluksessa oleva henkilö on sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jonka alueella tällainen sivutoimipaikka tai pysyvä edustusto sijaitsee”.

10. Asetuksen N:o 1408/71 84 a artiklan, jonka otsikko on ”Asetuksen soveltamisalaan kuuluvien laitosten ja henkilöiden väliset suhteet”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos tämän asetuksen tulkinnessa tai soveltamisessa ilmenee vaikeuksia, jotka voisivat vaarantaa asetuksen soveltamisalaan kuuluvan henkilön oikeudet, toimivaltaisen valtion laitoksen tai kyseisen henkilön asuinvaltion laitoksen on otettava yhteyttä laitokseen tai laitoksiin asianomaisessa jäsenvaltiossa tai asianomaisissa jäsenvaltioissa. Jos asiaa ei pystytä ratkaisemaan kohtuullisessa ajassa, kyseiset viranomaiset voivat kääntyä hallintotoimikunnan puoleen.”

11. Asetus N:o 1408/71 kumottiin ja korvattiin asetuksella (EY) N:o 883/2004⁸ 1.5.2010 alkaen.⁹ Pääasiassa merkityksellisiin tosiseikkoihin on siten sovellettava ajallisesti asetusta N:o 1408/71.¹⁰

B Asetus N:o 574/72

12. Asetuksen (ETY) N:o 574/72¹¹ III osastoon ”Sovellettavan lainsäädännön määräämistä koskevien asetuksen säännösten täytäntöönpano” sisältyvän 12 a artiklan 1 a kohdassa säädetään seuraavaa:

”Asetuksen 14 artiklan 2 – – kohtaa sovellettaessa noudatetaan seuraavia sääntöjä:

--

Jos asetuksen 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti henkilö, joka on matkustavan tai lentävän henkilökunnan jäsen kansainvälistä liikennettä harjoittavassa yrityksessä, on sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jonka alueella hänet työllistävän yrityksen sääntömääräinen kotipaikka tai liiketoimipaikka tai sivuliike tai kiinteä toimipaikka sijaitsee tai jonka alueella hän asuu ja pääasiallisesti työskentelee, kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen nimeämän laitoksen on annettava asianomaiselle henkilölle todistus siitä, että hän on sen lainsäädännön alainen.”

13. Asetus N:o 574/72 kumottiin ja korvattiin asetuksella (EY) N:o 987/2009¹² 1.5.2010 alkaen.¹³ Pääasiassa on siten sovellettava ajallisesti ensin mainittua asetusta.¹⁴

C Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton välinen sopimus henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta

14. Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton välillä henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn sopimuksen (jäljempänä EY:n ja Sveitsin välinen sopimus)¹⁵ 8 artiklan, jonka otsikko on ”Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittaminen”, b kohdassa määrätään seuraavaa:

”Sopimuspuolet sääntelevät liitteen II mukaisesti sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista erityisesti seuraavien tavoitteiden varmistamiseksi: --

1. b) sovellettavan lainsäädännön määrittäminen”.

8 — Ks. alaviite 2. On syytä mainita, ettei kansainvälisen liikenteen alalla työskenteleviin henkilöihin sovellettavia erityissääntöjä ole sisällytetty tähän asetukseen. Kyseisiin henkilöihin sovelletaan nykyään kyseisen asetuksen 13 artiklan säännöksiä, jotka koskevat kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa työskenteleviä henkilöitä. Ks. joulukuussa 2013 julkaistu komission käytännön opas sovellettavasta lainsäädännöstä Euroopan unionissa (EU), Euroopan talousalueella (ETA) ja Sveitsissä, s. 24 ja 31.

9 — Ks. asetuksen N:o 883/2004 91 artikla sekä asetuksen N:o 987/2009 97 artikla.

10 — Ks. myös tämän ratkaisuehdotuksen 13, 17 ja 18 kohta.

11 — Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuihin palkkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21.3.1972 annettu neuvoston asetus (EYVL 1972, L 74, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 13.4.2005 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 647/2005 (EUVL 2005, L 117, s. 1) (jäljempänä asetus N:o 574/72).

12 — Ks. alaviite 2.

13 — Ks. asetuksen N:o 987/2009 96 artiklan 1 kohta.

14 — Ks. myös tämän ratkaisuehdotuksen 11, 17 ja 18 kohta.

15 — Luxemburgissa 21.6.1999 tehty sopimus, joka hyväksyttiin Euroopan yhteisön puolesta seitsemän sopimuksen tekemisestä Sveitsin valaliiton kanssa 4.4.2002 tehdyllä neuvoston ja, tiede- ja teknologiayhteistyötä koskevan sopimuksen osalta, komission päätöksellä 2002/309/EY, Euratom (EYVL 2002, L 114, s. 1).

15. EY:n ja Sveitsin välisen sopimuksen liitteessä II, jonka otsikko on ”Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittaminen”, olevassa 1 artiklassa todetaan seuraavaa:

”1. Sopimuspuolet sopivat, että ne soveltavat keskenään sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen alalla yhteisön säädöksiä joihin viitataan, sellaisina kuin ne ovat voimassa tämän sopimuksen allekirjoittamispäivänä ja tässä liitteessä olevassa A osassa mukautettuina, tai niitä vastaavia sääntöjä.

2. Käsitteellä ’jäsenvaltio(t)’, joka esiintyy tässä liitteessä olevassa A osassa mainituissa säädöksissä, tarkoitetaan yhteisön säädösten piiriin kuuluvien valtioiden lisäksi myös Sveitsiä.”

16. Mainitun liitteen A osassa viitataan erityisesti asetuksiin N:o 1408/71 ja N:o 574/72.

17. Asetuksen N:o 883/2004 90 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja asetuksen N:o 987/2009 96 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla asetukset N:o 1408/71 ja N:o 574/72 pysyvät voimassa ja niiden oikeusvaikutukset ulottuvat esimerkiksi EY:n ja Sveitsin väliseen sopimukseen niin kauan kuin kyseistä sopimusta ei muuteta asetusten N:o 883/2004 ja N:o 987/2009 perusteella.

18. EY:n ja Sveitsin välisellä sopimuksella perustetun sekakomitean päätöksellä N:o 1/2012,¹⁶ joka tuli voimaan 1.4.2012, muutettiin sopimuksen liitteessä II olevaa A osaa siten, että siinä viitataan nyt asetuksiin N:o 883/2004 ja N:o 987/2009. Koska pääasiassa merkitykselliset tosiseikat ovat tapahtuneet ennen tämän päätöksen voimaantuloa, niihin on sovellettava ajallisesti asetuksia N:o 1408/71 ja N:o 574/72.¹⁷

III Pääasia, ennakkoratkaisukysymys ja oikeudenkäynti unionin tuomioistuimessa

19. Saksan oikeuden mukaan perustettu yhtiö A-Rosa Flussschiff GmbH (jäljempänä A-Rosa), jonka kotipaikka on Saksassa, järjestää jokiristeilyjä useilla Euroopan joilla. A-Rosalla on Sveitsissä sivuliike, jonka toimialana on Euroopan alueella liikennöiviin aluksiin liittyvien toiminnallisten ja oikeudellisten näkökohtien ja käytön hallinnointi sekä kyseisillä aluksilla käytettyjä työntekijöitä koskeva henkilöstöhallinto. Yhtiöllä ei ole tytäryhtiötä tai sivuliikettä Ranskassa.

20. A-Rosa liikennöi esimerkiksi Ranskassa Rhône- ja Saône-joilla kahdella risteilyaluksella, joilla työskentelee majoitus- ja ravitsemusalan tehtävissä muista jäsenvaltioista kuin Ranskasta tulevia kausityöntekijöitä. Kumpikin alus liikennöi yksinomaan Ranskan sisävesillä.

21. Kyseisillä kahdella A-Rosan aluksella tehtiin 7.6.2007 satunnaistarkastus, jonka yhteydessä Ranskan sosiaaliturvalaitokset havaitsivat sääntöjenvastaisuuksia noin 90:n aluksilla majoitus- ja ravitsemusalan tehtävissä toimivien palkattujen työntekijöiden sosiaaliturvassa. Asianomaiset työntekijät oli rekrytoinut ja palkannut yhtiön sveitsiläinen sivuliike, ja heidän kanssaan oli tehty Sveitsin oikeuden mukaiset työsopimukset.

22. A-Rosa toimitti tarkastusten yhteydessä ensimmäisen erän E 101 -todistuksia, jotka koskivat vuotta 2007 ja jotka Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden (Graubündenin kantonin sosiaaliturvalaitos, Sveitsi, jäljempänä Sveitsin laitos) oli antanut 6.9.2007 osoituksena asianomaisten työntekijöiden kuulumisesta Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmään asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan nojalla.

16 — Em. sopimuksen sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan liitteen II korvaamisesta 31.3.2012 annettu päätös N:o 1/2012 (EUVL 2012, L 103, s. 51).

17 — Ks. myös EY:n ja Sveitsin välisen sopimuksen liitteessä II olevan A osan, sellaisena kuin se on muutettuna, 3 ja 4 kohta, joissa viitataan edelleen asetuksiin N:o 1408/71 ja N:o 574/72, ”kun kyseessä oleva tapaus on tapahtunut aiemmin”.

23. Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocation familiales du Bas-Rhin (sosiaaliturvamaksuista vastaava laitos, jäljempänä Urssaf du Bas-Rhin) ilmoitti 22.10.2007 A-Rosalle 2 024 123 euron suuruisesta oikaisusta viivästyskorkoineen sellaisten sosiaaliturvamaksujen vuoksi, jotka se oli jättänyt maksamatta Ranskaan asianomaisista työntekijöistä ajanjaksolla 1.4.2005–30.9.2007.

24. A-Rosa riitautti 7.7.2008 oikaisun Tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhinissa (sosiaaliturva-asioiden tuomioistuin, Ranska), joka hylkäsi kanteen 9.2.2011 antamallaan tuomiolla. Kyseinen tuomioistuin katsoi, että yhtiö harjoitti Ranskassa luonteeltaan tavanomaista, pysyvää ja jatkuvaa toimintaa, ja totesi, ettei riidanalaista oikaisua voitu kumota vain sillä perusteella, että yhtiö oli toimittanut E 101 -todistukset.

25. A-Rosa valitti tuomiosta 10.3.2011 Cour d'appel de Colmariin (muutoksenhakutuomioistuin, Ranska). Urssaf d'Alsace, jolle Urssaf du Bas-Rhinin oikeudet ovat siirtyneet, pyysi kyseistä tuomioistuinta vahvistamaan Tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhinin 9.2.2011 antaman tuomion.

26. Urssaf du Bas-Rhin pyysi 27.5.2011 päivätyssä kirjeessään, jonka otsikko oli ”Pyyntö [A-Rosa-nimisen] yhtiön palveluksessa Ranskassa työskenteleville henkilöille myönnettyjen E 101 -todistusten peruuttamisesta”, että Sveitsin laitos peruuttaa kyseiset E 101 -todistukset, huomauttaen esimerkiksi seuraavaa:

”Koska aluksilla harjoitettava toiminta tapahtuu pysyvästi ja yksinomaan Ranskassa, alukselle nimenomaisesti palkatuista työntekijöistä olisi pitänyt tehdä säännöllisesti ilmoitus Ranskan sosiaaliturvalaitoksille.

--

Koska liikennettä harjoitetaan vain Ranskan aluevesillä, [asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdalla], joka koskee kansainvälistä matkustajaliikennettä, ei voida soveltaa asianomaisen yhtiön palkattujen työntekijöiden tilanteessa.

Näin ollen kyseisille työntekijöille annettuja E 101 -todistuksia ei olisi pitänyt myöntää [asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan] perusteella.”

27. Sveitsin laitos toi esiin muun muassa seuraavat asiat 18.8.2011 päivätyssä ja Urssaf du Bas-Rhinille osoitetussa kirjeessä¹⁸:

”[A-Rosa] tarjoaa matkoja risteilyaluksilla, jotka liikennöivät Tonavalla, Rhône- ja Saône-joilla sekä Reinillä. Lisäksi yhtiöllä on merkittävää liiketoimintaa Sveitsissä. Sen Churissa sijaitseva sveitsiläinen tytäryhtiö vastaa kaikista risteilyalusten liikennöintiin liittyvistä toimista. Myös henkilöstö rekrytoidaan Churissa sijaitsevan sveitsiläisen tytäryhtiön kautta.

Tonavalla ja Reinillä järjestettävien risteilyjen reitit kulkevat usean Euroopan maan läpi. [A-Rosa] väittää lisäksi, että matkustavaa henkilökuntaa käytetään vuorotellen eri aluksilla ja reiteillä. [A-Rosan] palkkaamat työntekijät täyttävät periaatteessa [asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdassa] säädetty edellytykset.

18 — Ranskan hallitus on toimittanut käännöksen kirjeestä, jonka alkuperäisversion kielenä on saksa.

Olemme pyytäneet [A-Rosaa] kiinnittämään huomiota siihen, että [asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan] säännösten nojalla palkattuja työntekijöitä koskevia erityissääntöjä sovelletaan vain siinä tapauksessa, että kyseiset työntekijät työskentelevät kansainvälistä liikennettä harjoittavan yhtiön palveluksessa *kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa*. Jos henkilöt työskentelevät tosiasiallisesti vain Ranskan alueella liikennöivillä aluksilla, sovelletaan Ranskan oikeussäännöksiä työskentelypaikan periaatteen mukaisesti ([asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan a alakohta]).

Olemme velvoittaneet [A-Rosan] – maksamaan tästä lähtien sosiaaliturvamaksut asianomaisen maan oikeuden mukaisesti sellaisten työntekijöiden osalta, jotka tosiasiallisesti työskentelevät vain yhdessä [Euroopan unionin] jäsenvaltiossa.

Kaikki tosiseikat huomioon ottaen ja ennen kaikkea sen, että kaikki sosiaaliturvamaksut on tilitetty ja maksettu vaatimuksenne kohteena olevista henkilöistä vuodelta 2007 Sveitsiin, pyydämme teitä pidättäytymään oikaisusta, jonka mukaan kyseisistä henkilöistä peritään taannehtivasti Ranskan oikeussäännösten mukaiset vakuutusmaksut.”

28. Cour d’appel de Colmarin oikeudenkäynnin aikana A-Rosa toimitti toisen erän E 101 -todistuksia, jotka koskivat vuosia 2005 ja 2006 ja jotka Sveitsin toimivaltainen laitos oli antanut 14.5.2012 asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan nojalla.

29. Cour d’appel de Colmar hylkäsi A-Rosan valituksen olennaisilta osilta 12.9.2013 antamallaan tuomiolla. Cour d’appel de Colmar katsoi, että asianomaisen yhtiön toimittamat E 101 -todistukset eivät vapauttaneet yhtiötä Ranskan sosiaaliturvajärjestelmään liittyvistä velvollisuuksista, koska asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla asianomaiset työntekijät oli katsottava kyseisen järjestelmän alaisiksi. Cour d’appel de Colmar totesi saman asetuksen 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa säädetyistä poikkeuksesta seuraavaa:

”– Toimitettuja E 101 -todistuksia ei ole liitetty Luna- ja Stella-aluksilla tosiasiallisesti suoritettaviin työtehtäviin, eikä niissä mainita alusten nimiä.

Lisäksi valittajana oleva yritys ei ole ilmoittanut käyttäneensä asianomaisia työntekijöitä muissa työtehtävissä kuin Luna- ja Stella-aluksilla suoritettavissa majoitus- ja ravitsemusalan tehtävissä. Kuten A-Rosa on itsekin täsmentänyt, se liikennöi kyseisillä kahdella risteilyaluksella ainoastaan Rhône- ja Saône-joilla huhtikuusta marraskuuhun ja piti alukset talvikaudet ankkurissa Lyonissa.

Tästä seuraa, että vaikka asiakkaat on mahdollisesti hankittu muualta kuin Ranskasta ja heidän kanssaan on tehty sopimus valittajana olevan yrityksen kanssa, kyseistä sisävesitse tapahtuvaa matkustajaliikennettä, jota varten kyseiset työntekijät on palkattu, on harjoitettu vain kansallisten rajojen sisällä eikä se siten ollut kansainvälistä.

Valittajana oleva yhtiö oli kyllä hankkinut [asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan] mukaiset E 101 -todistukset, mutta se oli pitänyt huolta siitä, ettei niissä täsmennetä työtehtävien suorittamispaikkaa eikä aluksia, joille työntekijät palkattiin. Näin yhtiö pidatti itsellään mahdollisuuden käyttää rekrytoimiaan työntekijöitä kansainvälisessä liikenteessä esimerkiksi aluksilla, joilla se ilmoitti liikennöivänsä Reinillä ja Tonavalla, eikä käsittelyn aikana toimitettujen E 101 -todistusten pätevyyttä ole syytä kyseenalaistaa.

Kyseiset työntekijät olivat kuitenkin lopulta työskennelleet risteilyaluksilla ainoastaan Ranskassa, minkä takia valittajana oleva yhtiö ei voinut vedota kansainvälisessä matkustajaliikenteessä sovellettavaan poikkeukseen.”

30. Cour d'appel de Colmarin 12.9.2013 antamasta tuomiosta ilmenee, että Urssaf d'Alsace kutsui asianomaisen Sveitsin laitoksen saapumaan oikeudenkäyntiin, mutta tämä ei tullut paikalle itse eikä asiamiehen edustamana.

31. A-Rosa valitti tuomiosta 21.10.2013 Cour de cassationiin (Ranska), joka täysistunnossa kokoonnuttuaan päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Velvoittaako vaikutus, joka liitetään E 101 -todistukseen, jonka on antanut – asetuksen – N:o 574/72 11 artiklan 1 kohdan ja 12 a artiklan 1 a kohdan mukaisesti sen jäsenvaltion viranomaisen nimeämä laitos, jonka sosiaaliturvalainsäädäntöä sovelletaan edelleen työntekijän tilanteeseen, yhtäältä vastaanottavan jäsenvaltion laitoksia ja viranomaisia ja toisaalta saman jäsenvaltion tuomioistuimia silloin, kun todetaan, etteivät työntekijän työskentelyä koskevat olosuhteet selvästi kuulu asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjen poikkeussääntöjen asialliseen soveltamisalaan?”

32. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet A-Rosa, Urssaf d'Alsace, Belgian ja Tšekin hallitukset, Irlanti, Ranskan ja Kyproksen hallitukset sekä Euroopan komissio. A-Rosa, Urssaf d'Alsace, Belgian hallitus, Irlanti ja Ranskan hallitus sekä komissio esittävät suullisia huomautuksia 5.10.2016 pidetyssä istunnossa.

IV Oikeudellinen tarkastelu

A Alustavat huomiot

33. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää ennakkoratkaisukysymyksellään unionin tuomioistuinta lähinnä täsmentämään, velvoittaako sitova vaikutus, joka unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tavanomaisesti annetaan E 101 -todistukselle,¹⁹ vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaista laitosta ja tuomioistuimia silloin, kun todetaan, etteivät työntekijän työskentelyä koskevat olosuhteet selvästi kuulu asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 1 ja 2 kohdan asialliseen soveltamisalaan.

34. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tuo pyynnössään esiin, että tätä ongelmaa käsitellään tällä hetkellä lukuisissa vireillä olevissa asioissa yritysten toiminnan kansainvälistymisen sekä verotuksellisen ja sosiaaliturvaa koskevien optimointistrategioiden takia, mikä on omiaan kyseenalaistamaan työntekijöiden vapaan liikkuvuuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteet sekä aidon ja vääristymättömän kilpailun olemassaolon sisämarkkinoilla. Unionin tuomioistuimelle toimitetuista huomautuksista ilmenee lisäksi, että tämä ennakkoratkaisupyyntö on jatkoa kahdelle tuomiolle, jotka Cour de cassationin (Ranska) rikosjaosto antoi 11.3.2014 ja joissa kyseenalaistettiin jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen myöntämän E 101 -todistuksen sitova vaikutus rikosoikeudellisissa menettelyissä.²⁰

19 — Ks. mm. tuomio 10.2.2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75); tuomio 30.3.2000, Banks ym. (C-178/97, EU:C:2000:169) ja tuomio 26.1.2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69).

20 — Tuomio nro 1078 (FR:CCASS:2014:CR01078) ja tuomio nro 1079 (FR:CCAS:2014:CR01079), 11.3.2014. Kyseisissä tuomioissa Cour de cassationin rikosjaosto tuomitsi kaksi lentoyhtiötä, joista toinen on Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja toinen Espanjasta, pimeän työn teettämisestä, vaikka kyseiset lentoyhtiöt olivat toimittaneet E 101 -todistukset osoituksena asianomaisten työntekijöiden kuulumisesta muiden jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmiin. Cour de cassation katsoi, ettei asiassa ollut tarpeen esittää ennakkoratkaisukysymystä unionin tuomioistuimelle.

35. Aivan aluksi on todettava, että ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että kyseiset E 101 -todistukset on antanut Sveitsin laitos asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan eli poikkeuksen, joka koskee matkustavan tai lentävän henkilökunnan jäseniä kansainvälistä matkustaja- tai tavaraliikennettä harjoittavassa yrityksessä, nojalla.²¹ Tästä seuraa, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymys E 101 -todistuksen sitovasta vaikutuksesta koskee ainoastaan edellä mainittua säännöstä. E 101 -todistuksen sitova vaikutus ei nimittäin voi ulottua itse todistuksen sisältöä pidemmälle. Näin ollen katson, että ennakkoratkaisukysymys koskee tosiasiasa vain kyseistä säännöstä eikä kata samassa artiklassa säädettyjä muita poikkeuksia.²²

36. Lisäksi on todettava, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ole toimittanut mitään sellaisia tietoja, joiden perusteella nyt käsiteltävässä asiassa voitaisiin olettaa, kuten Urssaf d'Alsace ja Ranskan hallitus ilmeisesti väittävät,²³ että joko A-Rosa tai asianomaiset työntekijät ovat syyllistyneet petokseen tai oikeuden väärinkäyttöön. Seuraavassa analyysissä lähdän siis siitä oletuksesta, ettei ennakkoratkaisukysymyksen tarkoituksena ole saada lisätietoa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön sovellettavuudesta E 101 -todistuksen sitovaan vaikutukseen oikeuden väärinkäyttöä tai petoksia koskevissa tapauksissa.²⁴

37. Katson, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii ennakkoratkaisukysymyksellään ennemminkin selvittämään, voivatko vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen laitos tai tuomioistuimet jättää huomioimatta E 101 -todistuksen ja katsoa työntekijän kuuluvan kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmään pääasiassa käsiteltävän kaltaisessa tilanteessa, jossa kyseinen laitos tai kyseiset tuomioistuimet toteavat, etteivät asianomaisen työntekijän työskentelyä koskevat olosuhteet selvästi kuulu E 101 -todistuksen antamisen perusteena olleen säännöksen, tässä tapauksessa asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan, asialliseen soveltamisalaan, kun todistuksen antanut laitos ei tästä toteamuksesta huolimatta ole peruuttanut tai mitätöinyt kyseistä todistusta.²⁵

38. Asiakirja-aineistosta ilmenee, että Ranskan viranomaiset ja E 101 -todistukset antanut Sveitsin laitos ovat käyneet käsiteltävässä asiassa vuoropuhelua todistusten peruuttamisesta. Sveitsin laitos myönsi tässä yhteydessä Ranskan viranomaisille, ettei mainitun 14 artiklan 2 kohdan a alakohtaa voida soveltaa asianomaisiin työntekijöihin, mikäli nämä ovat tosiasiasa työskennelleet ainoastaan Ranskan alueella liikennöivillä aluksilla.²⁶

21 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 22 ja 28 kohta.

22 — Katson erityisesti, ettei käsiteltävä asia kata asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 1 kohdassa säädettyjä poikkeuksia, jotka koskevat muiden jäsenvaltioiden alueelle lähetettyjä työntekijöitä.

23 — Urssaf d'Alsace vetosi suullisessa käsittelyssä siihen, että käsiteltävässä asiassa oli kaikkien Ranskan tuomioistuinten mukaan kyse petoksesta. Ranskan hallitus puolestaan väittää kirjallisissa huomautuksissaan, että pyytäessään todistuksia, jotka esitettiin Urssafin tarkastuksen jälkeen, A-Rosa on todennäköisesti peitellyt sitä tosiseikkaa, että asianomaiset työntekijät työskentelivät vain yhdessä jäsenvaltiossa, jotta unionin jäsenvaltioista tuleviin työntekijöihin ei sovellettaisi Ranskan lainsäädäntöä. Ranskan hallituksen mukaan Cour des comptes (tilintarkastustuomioistuin, Ranska) on arvioinut, että lähetettyjen työntekijöiden ilmoittamatta jättämistä koskevien petosten takia Ranskan sosiaaliturvajärjestelmältä jää saamatta 380 miljoonan euron arvosta sosiaaliturvamaksuja.

24 — Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa tarkoitettua ennakkoratkaisumenettelyssä yksinomaan kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen toteamaan ja arvioimaan pääasian tosiseikat. Ks. mm. tuomio 28.7.2016, Kratzer (C-423/15, EU:C:2016:604, 27 kohta).

25 — Huomautan, että pääasian asianomaiset ja väliintulijat esittivät unionin tuomioistuimen käsittelyssä eriäviä näkemyksiä siitä, kuuluuko asianomaisten työntekijöiden tilanne asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan soveltamisalaan. A-Rosa katsoo, että kyseisten työntekijöiden tilanne kuuluu mainitun 14 artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamisalaan, koska sen mukaan asianomaiset työntekijät oli rekrytoitu työskentelemään kaikilla yhtiön risteilyaluksilla niiden maantieteellisestä sijainnista riippumatta. Urssaf d'Alsace sen sijaan katsoo, ettei kumpaakaan mainituista kohdista voida soveltaa käsiteltävässä asiassa, ja Irlanti tukee tätä näkemystä. Komissio yhtyy Ranskan tuomioistuinten näkemykseen, jonka mukaan asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohtaa ei selvästi voida soveltaa. Komissio kuitenkin katsoo, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on perustanut virheellisesti ennakkoratkaisukysymyksensä siihen oletukseen, etteivät asianomaiset työntekijät selvästi kuulu edellä mainitun 1 kohdan a alakohdan soveltamisalaan. Kyproksen hallitus katsoo, että silloin kun E 101 -todistukset ovat toimivaltaisen laitoksen antamia, on oletettava, että ne on annettu säädösten mukaisesti ja että ne vastaavat tosiasiallisia olosuhteita.

26 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 27 kohta.

39. Sveitsin laitos ei kuitenkaan ryhtynyt konkreettisiin toimiin tutkiakseen, oliko asianomaisten työntekijöiden tilanne tällainen, jotta se voisi arvioida kunkin todistuksen osalta, oliko se syytä peruuttaa tai mitätöidä. Sveitsin laitos pyysi lisäksi Ranskan viranomaisia pidättäytymään toteuttamasta taannehtivasti oikaisua, jonka mukaan asianomaisten työntekijöiden sosiaaliturvaan pitäisi soveltaa Ranskan oikeuden säännöksiä, mutta Ranskan viranomaiset hylkäsivät pyynnön implisiittisesti. A-Rosalle tiedoksi annettu oikaisu sisälsi nimenomaisesti kyseisen kaltaisen taannehtivan korjaustoimenpiteen.²⁷ Ranskan viranomaisten ja Sveitsin laitoksen välinen vuoropuhelu ei joka tapauksessa ratkaissut käsiteltävässä asiassa esiin tuotua ongelmaa tai kysymystä siitä, oliko käsiteltävässä asiassa syytä peruuttaa kyseiset E 101 -todistukset ja toteuttaa mainitut korjaustoimenpiteet.

40. Käsiteltävässä asiassa keskeinen periaatekysymys koskee sitä, mikä kansallinen viranomainen on tällaisessa tilanteessa toimivaltainen arvioimaan E 101 -todistuksen pätevyyden ja näin ollen määrittämään, mitä sosiaaliturvalainsäädäntöä asianomaisen työntekijän tilanteeseen on sovellettava asetuksen N:o 1408/71 II osaston säännösten nojalla. Päätääkö E 101 -todistuksen sitovuudesta viime kädessä aina todistuksen antanut laitos? Vai onko tällaisessa tilanteessa annettava vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tai vähintään sen tuomioistuimille mahdollisuus jättää huomioimatta E 101 -todistus silloin, kun todistuksen myöntänyt laitos ei itse ole ryhtynyt toimenpiteisiin E 101 -todistuksen peruuttamiseksi tai mitätöimiseksi?

B Vastausehdotukset

41. A-Rosa, Tšekin hallitus, Irlanti ja Kyproksen hallitus sekä komissio ehdottavat, että ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että E 101 -todistuksen sitova vaikutus kattaa myös pääasiassa käsiteltävän kaltaisen tilanteen, jossa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen laitos tai tuomioistuimet ovat todenneet, etteivät työntekijän työskentelyn olosuhteet selvästi kuulu asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan asialliseen soveltamisalaan. Asianosaisten ja muiden osapuolten mukaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa tuomiosta FTS²⁸ lähtien, että vain E 101 -todistuksen antaneella laitoksella, käsiteltävässä asiassa Sveitsin laitoksella, on toimivalta päättää E 101 -todistuksen mitätöinnistä tai soveltamatta jättämisestä siten, että kyseinen laitos peruuttaa kyseisen todistuksen, jos se katsoo myöntäneensä todistuksen virheellisesti.

42. Urssaf d'Alsace ja Ranskan hallitus sen sijaan ehdottavat, että unionin tuomioistuin muuttaa oikeuskäytännössään omaksumaansa linjaa ja katsoo, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisella laitoksella ja tuomioistuimilla on mahdollisuus jättää E 101 -todistus huomioimatta silloin, kun todistuksen antamisen perusteena ollutta säännöstä ei selvästi voida soveltaa. Ne viittaavat ensinnäkin puutteisiin, joita ilmenee asetuksessa N:o 1408/71 säädetyissä vuoropuhelu- ja sovittelumenettelyissä, joiden tarkoituksena on varmistaa tehokkaat oikeussuojakeinot vastaanottaville jäsenvaltioille, silloin, kun E 101 -todistuksen antanut valtio ei ole halukas yhteistyöhön tai se on vastaanottavan valtion kanssa eri mieltä asiasta. Kyseiset osapuolet tukeutuvat toiseksi siihen, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on muissa yhteyksissä annettu suuri merkitys vilpillisen kilpailun ja sosiaalisen polkumyynnin ehkäisemiselle.²⁹

27 — A-Rosalle 22.10.2007 tiedoksi annettu oikaisu koski kautta 1.4.2005–30.9.2007 eli jo päättynyttä ajanjaksoa. Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 23 kohta.

28 — Tuomio 10.2.2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75).

29 — Kyseiset osapuolet esittävät myös kolmannen perustelun, joka koskee tarvetta torjua oikeuden väärinkäyttöä ja petoksia. Koska ennakkoratkaisupäätöksestä ei ilmene, että käsiteltävässä asiassa olisi kyse oikeuden väärinkäytöstä tai petoksesta, tätä kolmatta perustelua ei mielestäni ole tarvetta käsitellä tässä. Ks. tästä tämän ratkaisuehdotuksen 36 kohta.

43. Belgian hallitus katsoo, että tämän ennakkoratkaisukysymyksen kohteena olevassa tilanteessa ei ole tarvetta muuttaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä omaksuttua linjaa, jotta vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen laitos tai tuomioistuimet voisivat jättää huomioimatta E 101 -todistuksen, koska lähtökohtaisesti olisi vain todettava, että kyseinen todistus on annettu eri työtehtäviin kuin ne työtehtävät, joissa todistuksen saanut työntekijä toimii.

C Asetuksessa N:o 1408/71 säädetty lainvalintasäännöt ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö E 101 -todistuksen sitovasta vaikutuksesta

44. Ennen kuin käsittelen unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä omaksutun linjan muuttamista E 101 -todistuksen sitovan vaikutuksen osalta, pidän hyödyllisenä palauttaa mieleen asetuksen N:o 1408/71 II osastossa säädettyjen lainvalintasääntöjen tärkeimmät periaatteet sekä mainitun oikeuskäytännön taustalla vaikuttavat näkökohdat.

45. On ensinnäkin todettava, että vaikka asetuksen N:o 1408/71 ainoana päämääränä on sellaisen järjestelmän luominen, joka mahdollistaa kansallisten sosiaaliturvalainsäädäntöjen yhteensovittamisen kunnioittaen samalla niiden ominaispiirteitä,³⁰ asetuksessa N:o 1408/71 säädetty lainvalintasäännöt velvoittavat jäsenvaltioita sitovasti.³¹ Kyseisen asetuksen II osaston säännökset, joihin 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohta sisältyy, muodostavat vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan täydellisen ja yhtenäisen lainvalintasäännösten järjestelmän, jonka tarkoituksena on saattaa unionin alueella liikkuva työntekijä pelkästään yhden jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän alaiseksi, jotta voitaisiin välttää sovellettavien kansallisten lainsäädäntöjen päällekkäisyydet ja tästä aiheutuvat hankaluudet.³²

46. Tämä yhden ainoan sovellettavan lainsäädännön yleinen periaate sosiaaliturvan alalla vahvistetaan asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohdassa, jonka mukaan henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia.³³

47. E 101 -todistuksen tarkoituksena on varmistaa edellä mainitun periaatteen kunnioittaminen estämällä yksittäisiin tapauksiin liittyvät toimivaltaristiriidat, jotka johtuvat arviointierosta sen suhteen, mikä on sovellettava sosiaaliturvalainsäädäntö.³⁴ Tässä mielessä E 101 -todistus auttaa varmistamaan unionin alueella liikkuvien työntekijöiden oikeusvarmuuden³⁵ ja edistää sitä kautta työntekijöiden vapaan liikkuvuuden sekä palvelujen tarjoamisen vapautta, mikä on asetuksen N:o 1408/71 tavoite.³⁶

48. Vakiintuneessa oikeuskäytännössä katsotaan E 101 -todistuksen oikeusvaikutuksesta, että niin kauan kuin E 101 -todistusta ei ole peruutettu taikka julistettu mitättömäksi, vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen on otettava huomioon se seikka, että asianomainen työntekijä on jo sen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän alainen, jonne hänet palkannut yritys on sijoittautunut.

30 — Ks. asetuksen N:o 1408/71 johdanto-osan neljäs perustelukappale sekä tuomio 3.4.2008, Derouin (C-103/06, EU:C:2008:185, 20 kohta).

31 — Ks. tuomio 14.10.2010, van Delft ym. (C-345/09, EU:C:2010:610, 52 kohta).

32 — Ks. tuomio 4.10.2012, Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe (C-115/11, EU:C:2012:606, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 8 kohta. Ks. lainsäädännön yhtenäisyyden periaatteesta tuomio 26.10.2016, Hoogstad (C-269/15, EU:C:2016:802, 35 ja 36 kohta) ja mainitun asetuksen johdanto-osan kahdeksas perustelukappale.

34 — Ks. vastaavasti julkisasiamies Lenzin ratkaisuehdotus Calle Grenzshop Andresen (C-425/93, EU:C:1995:12, 60 kohta).

35 — Asetuksen N:o 574/72 valmisteluasiakirjasta ilmenee, että 12 a artiklan 1 a kohta sisällytettiin asetukseen ”oikeusvarmuuden vuoksi”. Ks. asetuksen N:o 574/72 muuttamisesta annettuun asetukseen N:o 647/2005 johtaneen ehdotuksen perustelut (KOM(2003) 468 lopullinen, 2 kohta). Ks. myös tuomio 12.2.2015, Bouman (C-114/13, EU:C:2015:81, 27 kohta).

36 — Ks. vastaavasti tuomio 26.1.2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, 20 kohta). Ks. myös kyseisen asetuksen johdanto-osan toinen perustelukappale ja tuomio 26.5.2005, Allard (C-249/04, EU:C:2005:329, 31 kohta).

Näin ollen tämä laitos ei voi velvoittaa kyseistä työntekijää kuulumaan omaan sosiaaliturvajärjestelmäänsä.³⁷ Unionin tuomioistuin on myös täsmentänyt, että E 101 -todistus velvoittaa myös vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimia, eikä niillä ole toimivaltaa tarkistaa E 101 -todistuksen pätevyyttä niiden seikkojen osalta, joiden perusteella kyseinen todistus on annettu.³⁸

49. Asetuksen N:o 1408/71 säännöksissä, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on niitä tulkinnut, vahvistetaan siten sekä lainvalintasääntöjen järjestelmä että muodostetaan jäsenvaltioiden välisen toimivallan jakoa koskeva järjestelmä,³⁹ joiden mukaan yksinomaan E 101 -todistuksen myöntänyt laitos on toimivaltainen arvioimaan todistuksen pätevyyden sekä määrittämään joko omasta aloitteestaan tai vastauksena toisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen pyyntöön, onko kyseinen todistus työntekijän tosiasiallisesta tilanteesta saatujen tietojen perusteella syytä peruuttaa tai mitätöidä, mistä seuraisi, ettei todistus enää velvoita muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisia laitoksia ja tuomioistuimia.⁴⁰

50. Se, että unionin tuomioistuin on korostanut todistuksen antaneen laitoksen yksinomaista toimivaltaa arvioitaessa E 101 -todistuksen pätevyyttä,⁴¹ ei johdu niinkään muodollisesta lähestymistavasta, vaan perustuu mielestäni tarpeeseen taata asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohdassa säädetyn yhden ainoan lainsäädännön periaatteen noudattaminen. Rinnakkaisen toimivallan antaminen vastaanottavalle jäsenvaltiolle aiheuttaisi väistämättä riskin siitä, että yksittäistapauksissa annetut päätökset sovellettavasta lainsäädännöstä ovat keskenään ristiriidassa, ja näin ollen myös riskin kahteen eri sosiaaliturvajärjestelmään kuulumisesta, millä olisi erilaisia seurauksia, kuten kaksien sosiaaliturvamaksujen periminen työntekijältä.⁴² Työntekijällä itsellään ei olisi käytössään minkäänlaisia oikeussuojakeinoja tällaisen tilanteen estämiseksi.⁴³

51. Keskenään ristiriitaisia päätöksiä koskevaa riskiä ei voida mielestäni pitää vähäpätöisenä, kun otetaan huomioon sääntelyn monimutkaisuus sekä sosiaaliturvan alalla keskenään vastakkaiset kansalliset edut. Kuten käsiteltävä asia hyvin ilmentää, sovellettavaa sosiaaliturvalainsäädäntöä koskevasta kysymyksestä voidaan olla eri mieltä jopa siinä tapauksessa, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen laitos tai tuomioistuimet katsovat, ettei asianomaisen työntekijän tilanne selvästi kuulu sen säännöksen soveltamisalaan, jonka perusteella E 101 -todistus on annettu.⁴⁴

37 — Ks. mm. tuomio 10.2.2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, 55 kohta); tuomio 30.3.2000, Banks ym. (C-178/97, EU:C:2000:169, 42 kohta) ja tuomio 26.1.2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, 26 kohta). Ks. lisäksi EFTAn tuomioistuimen tuomio 14.12.2004, Tsomakas Athanasios m.fl. v. Staten v. Rikstrygdeverket (E3/04, EFTAn tuomioistuimen oikeustapauskokoelma 2004, s. 95, 31 kohta), jossa rinnastetaan vastaavat viralliset ilmoitukset ("equivalent official statements") E 101 -todistuksiin. Vaikka unionin tuomioistuin ei ole vielä lausunut nimenomaisesti asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetyn poikkeuksen perusteella annetun E 101 -todistuksen sitovuudesta, se on kuitenkin täsmentänyt, että sen asiaa koskeva oikeuskäytäntö koskee tilanteita, joissa E 101 -todistukset on annettu asetuksen N:o 574/72 III osaston nojalla asetuksen N:o 1408/71 II osaston soveltamisalaan kuuluville työntekijöille tekemättä minkäänlaista eroa mainittujen asetusten säännösten välillä. Ks. tuomio 12.2.2015, Bouman (C-114/13, EU:C:2015:81, 26 kohta) ja tuomio 9.9.2015, X ja van Dijk (C-72/14 ja C-197/14, EU:C:2015:564, 43 kohta).

38 — Ks. tuomio 26.1.2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, 30–32 kohta).

39 — Ks. vastaavasti julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus FTS (C-202/97, EU:C:1999:33, 60 kohta).

40 — Jäsenvaltioiden korkeimmat tuomioistuimet ovat ottaneet hyvin huomioon unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön. Ks. mm. Cour de cassationin (ylin tuomioistuin, Belgia) 2.6.2003 antama tuomio S.02.0039.N ja Bundesgerichtshofin (liittovaltion tuomioistuin, Saksa) 24.10.2006 antama tuomio 1 StR 44/06.

41 — Ks. vastaavasti tuomio 10.2.2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, 53–55 kohta); tuomio 30.3.2000, Banks ym. (C-178/97, EU:C:2000:169, 40–42 kohta) ja tuomio 26.1.2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, 24–26 ja 30–32 kohta). Ks. myös tuomio 12.2.2015, Bouman (C-114/13, EU:C:2015:81, 26 ja 27 kohta) ja tuomio 9.9.2015, X ja van Dijk (C-72/14 ja C-197/14, EU:C:2015:564, 40 ja 41 kohta).

42 — Tämä riski toteutuu käytännössä käsiteltävässä asiassa, koska Ranskan viranomaiset katsoivat asianomaiset työntekijät Ranskan sosiaaliturvajärjestelmän alaisiksi huolimatta siitä, että nämä kuuluivat jo Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmään. Ks. tästä tämän ratkaisuehdotuksen 73 kohta.

43 — Vaikka työntekijällä on toki mahdollisuus turvautua asianomaisissa jäsenvaltioissa käytössä oleviin hallinnollisiin ja lainkäyttöisiin oikeussuojakeinoihin, mikään ei estäisi häntä joutumasta lopulta tilanteeseen, jossa kaksi lopullista päätöstä ovat keskenään ristiriidassa.

44 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen alaviite 25.

52. Vaikka jo maksettuja summia voitaisiin vaatia palautettavaksi, työntekijän mahdollinen asettaminen vastaanottavan jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän alaisuuteen heikentäisi asianomaisen työntekijän oikeusvarmuutta. Kuten unionin tuomioistuin on todennut, oikeusvarmuuden vaatimusta on noudatettava erityisen tiukasti silloin, kun on kyse säädöksestä, josta saattaa aiheutua kustannuksia, jotta asianomaiset voivat tietää tarkasti heille koituvien velvollisuuksien vaikutukset.⁴⁵ Tällainen vaatimus aiheuttaisi väistämättä myös hallinnollisia tai lainkäyttöisiä ongelmia, mikä on vastoin asetuksen N:o 1408/71 yleistä tavoitetta helpottaa työntekijöiden vapaata liikkuvuutta unionin alueella.⁴⁶

53. Edellä esitetyt huomautukset pätevät mielestäni yhtä lailla vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiseen laitokseen kuin sen tuomioistuimiin. Asianomaiselle työntekijälle aiheutuvat seuraamukset eivät nimittäin ole vakavuudeltaan vähäpätöisempiä siinä tapauksessa, että E 101 -todistus jätettäisiin huomioimatta oikeudenkäynnin johdosta.⁴⁷

54. Vastaanottavan jäsenvaltion mahdollisuus jättää huomioimatta toisen jäsenvaltion antama E 101 -todistus on mielestäni myös vaikea sovittaa yhteen sen yleisen periaatteen kanssa, jonka mukaan jäsenvaltion tuomioistuimet valvovat kyseisen jäsenvaltion viranomaisten päätöksiä.⁴⁸ Siltä osin kuin E 101 -todistus osoittaa työntekijän kuuluvan todistuksen antaneen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmään, todistusta on pidettävä kyseisen jäsenvaltion toimena.⁴⁹

55. Edellä esitetyn perusteella E 101 -todistuksen sitovaa vaikutusta koskeva unionin tuomioistuimen vakiintunut oikeuskäytäntö perustuu yleisiin toteamuksiin, jotka koskevat asetuksessa N:o 1408/71 säädettyjen lainvalintasääntöjen taustalla olevia periaatteita ja tavoitteita. Ei siis voida ajatella, että kyseisessä oikeuskäytännössä omaksuttua linjaa lähdettäisiin muuttamaan, ellei sitten selvästi osoitettaisi, että se on tarpeen kyseisten sääntöjen oikean soveltamisen varmistamiseksi.

56. Näin on erityisesti siksi, että sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan säädöskehityksen tarkistuksessa, joka tuli voimaan 1.5.2010, unionin lainsäätävä päätti kodifioida unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetun tulkinnan E 101 -todistuksen sitovasta vaikutuksesta säilyttämällä E 101 -todistuksen antaneella laitoksella yksinomaisen toimivallan arvioida kyseisen todistuksen pätevyys.⁵⁰

45 — Ks. tuomio 15.12.1987, Tanska v. komissio (348/85, EU:C:1987:552, 19 kohta).

46 — Ks. vastaavasti julkisasiamies Lenzin ratkaisuehdotus Calle Grenzshop Andresen (C-425/93, EU:C:1995:12, 61 kohta) ja julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus FTS (C-202/97, EU:C:1999:33, 53 kohta).

47 — Kuten julkisasiamies Szpunar totesi ratkaisuehdotuksessaan Bouman (C-114/13, EU:C:2014:123, 30 kohta), tuomioistuinten harjoittaman valvonnan rajoittaminen on perusteltavissa oikeusvarmuuteen liittyvillä syillä.

48 — Ks. vastaavasti julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus FTS (C-202/97, EU:C:1999:33, 60 kohta). Tämä päätelmä voi selittää myös sen, miksi tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351 s. 1) ei sovelleta esimerkiksi vero- ja tulliasioihin ja hallinto-oikeudellisiin asioihin eikä valtion vastuuseen teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (acta iure imperii). Ks. kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohta.

49 — Tässä yhteydessä E 101 -todistuksella vahvistetaan, että todistuksen antanut toimivaltainen laitos on arvioinut konkreettisen tilanteen oikeudellisesti ja että tämän arvioinnin mukaan todistuksen saaneen työntekijän tilanne kuuluu jonkin asetuksen N:o 1408/71 II osastossa määrätyn poikkeuksen soveltamisalaan. Ks. vastaavasti julkisasiamies Lenzin ratkaisuehdotus Calle Grenzshop Andresen (C-425/93, EU:C:1995:12, 59 kohta).

50 — Ks. asetuksen N:o 987/2009 5 artikla ”Toisessa jäsenvaltiossa annettujen asiakirjojen ja todisteiden oikeudellinen pätevyys”, jonka 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltion laitoksen antamat asiakirjat, joissa osoitetaan henkilön tilanne asetusten N:o 883/2004 ja N:o 987/2009 soveltamista varten, ja todisteet, joiden perusteella nämä asiakirjat on annettu, on hyväksyttävä muiden jäsenvaltioiden laitoksissa niin kauan kuin jäsenvaltio, jossa nämä asiakirjat tai todisteet on annettu, ei peruuta niitä tai julista niitä mitättömiksi. Ks. myös asetuksen N:o 987/2009 johdanto-osan 12 perustelukappale, jossa viitataan esimerkiksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön ja hallintotoimikunnan päätöksiin. Muistutettakoon, ettei uusi säädöskehitys ole ajallisesti sovellettavissa nyt käsiteltävässä asiassa. Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 11, 13, 17 ja 18 kohta.

57. On myös todettava, että – päinvastoin kuin Belgian hallitus väittää⁵¹ – antamalla vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle laitokselle tai tuomioistuimille mahdollisuuden jättää huomioimatta toisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen myöntämä E 101 -todistus pääasian kaltaisessa tilanteessa muutettaisiin väistämättä unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä. Tällainen poikkeaminen E 101 -todistuksen sitovasta vaikutuksesta nimittäin tarkoittaisi poikkeamista jäsenvaltioiden välisestä toimivallan jaosta, sellaisena kuin se vahvistetaan mainitussa oikeuskäytännössä.

58. Seuraavassa analyysissä tarkastelen kahta pääasiallista perustelua, joihin Urssaf d'Alsace ja Ranskan hallitus tukeutuvat ehdotuksissaan, joilla pyritään mahdollistamaan poikkeus E 101 -todistuksen sitovasta vaikutuksesta: toinen perustelu koskee väitettyjä puutteita asetuksessa N:o 1408/71 säädetyissä vuoropuhelu- ja sovittelumenettelyissä, joilla on tarkoitus varmistaa vastaanottavalle jäsenvaltiolle tehokkaat oikeussuojakeinot E 101 -todistuksen peruuttamiseksi (D osa), ja toinen koskee merkitystä, joka muissa yhteyksissä annetaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vilpillisen kilpailun ja sosiaalisen polkumyynnin ehkäisemiselle (E osa).⁵²

D Asetuksessa N:o 1408/71 säädetyt vuoropuhelu- ja sovittelumenettelyt

59. Vaikka vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen laitos tai tuomioistuimet eivät voi jättää huomioimatta E 101 -todistusta, asetuksessa N:o 1408/71 säädetään menettelystä, jolla todistuksen antanut laitos voidaan saada peruuttamaan tai mitätöimään kyseinen todistus pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa tilanteissa silloin, kun on todettu, etteivät todistuksen antamisen edellytykset selvästikään täyty.

60. Tämä menettely perustuu jäsenvaltioiden välisen vilpittömän yhteistyön periaatteeseen, joka vahvistetaan SEU 4 artiklan 3 kohdassa ja joka sitoo sekä vastaanottavaa jäsenvaltiota että E 101 -todistuksen antanutta valtiota.

61. Vilpittömän yhteistyön periaate velvoittaa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen käynnistämään asetuksen N:o 1408/71 84 a artiklan 3 kohdan mukaisesti vuoropuhelun E 101 -todistuksen antaneen laitoksen kanssa, jos ensin mainittu laitos toteaa, etteivät todistuksen antamisen edellytykset täyty.⁵³ Mielestäni näin on erityisesti silloin, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, kun vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen laitos katsoo, että todistus on puutteellinen.⁵⁴ Tällaisessa tapauksessa yhteistyön periaate edellyttää, että todistuksen antaneelle laitokselle annetaan mahdollisuus oikaista todistus tai tarvittaessa peruuttaa se kokonaan.

51 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 43 kohta.

52 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 42 kohta.

53 — Ks. myös asetuksen N:o 987/2009 5 artiklan 2 kohta, jossa säädetään, että jos on syytä epäillä asiakirjan pätevyyttä tai siinä olevien tietojen perustana olevien tosiseikkojen paikkansapitävyyttä, asiakirjan vastaanottaneen jäsenvaltion laitoksen on pyydyttävä asiakirjan antaneelta laitokselta tarvittavia tarkennuksia ja tarvittaessa kyseisen asiakirjan peruuttamista. Todistuksen antanut laitos tutkii uudelleen perusteet, joilla kyseinen asiakirja on annettu, ja peruuttaa tarvittaessa todistuksen. Muistutettakoon, ettei asetus N:o 987/2009 ole ajallisesti sovellettavissa nyt käsiteltävässä asiassa. Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 13 kohta.

54 — Sekä Urssaf d'Alsace että Ranskan hallitus ovat tuoneet esiin, ettei kyseisissä E 101 -todistuksissa mainittu niiden alusten nimiä, joille asianomaiset työntekijät palkattiin, eikä työtehtävien suorituspaikkaa.

62. Todistuksen antamisajankohta ei voi myöskään vaikuttaa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen velvollisuuteen aloittaa vuoropuhelu todistuksen antaneen laitoksen kanssa silloin, kun se katsoo, että E 101 -todistus olisi peruutettava.⁵⁵ Muistutettakoon, että vaikka on parempi, että E 101 -todistus annetaan ennen sen kattaman ajanjakson alkua, se voidaan antaa myös kyseisen ajanjakson aikana ja jopa sen päätyttyä.⁵⁶ Tämä päätelmä perustuu siihen, että todistus itsessään ei muodosta oikeutta tai oikeudellista suhdetta, vaan sen tarkoitus on yksinkertaisesti vain osoittaa asianomaisen työntekijän kuuluvan kyseisellä ajanjaksolla todistuksen antaneen laitoksen sosiaaliturvajärjestelmään.

63. Toisaalta vilpittömän yhteistyön periaate velvoittaa E 101 -todistuksen antaneen laitoksen arvioimaan oikein asiaankuuluvia seikkoja sovellettavan lainsäädännön määrittämistä koskevien sääntöjen soveltamiseksi sosiaaliturva-alalla ja näin ollen takaamaan E 101 -todistuksessa olevien mainintojen paikkansapitävyyden.⁵⁷ Tätä taustaa vasten kyseisen laitoksen on tarkasteltava uudelleen todistuksen antamisen perusteltavuutta ja tarpeen vaatiessa peruutettava todistus, jos vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen laitos esittää epäilyksiä kyseisen todistuksen perustana olevien tosiseikkojen paikkansapitävyydestä ja näin ollen siinä olevista maininnoista erityisesti sen vuoksi, että ne eivät vastaa asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan vaatimuksia.⁵⁸

64. Tilanteessa, jossa kyseiset laitokset eivät pysty ratkaisemaan asiaa kohtuullisessa ajassa, asia voidaan viedä asetuksen N:o 1408/71 84 a artiklan 3 kohdan mukaisesti siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunnan (jäljempänä hallintotoimikunta) käsiteltäväksi.⁵⁹ Asetuksen N:o 1408/71 81 artiklan a alakohdan mukaisesti hallintotoimikunnan tehtävänä on käsitellä kaikkia hallinnollisia kysymyksiä ja tulkintakysymyksiä, jotka johtuvat tämän asetuksen säännöksistä.⁶⁰

65. Mikäli hallintotoimikunta ei saa sovitettua yhteen asianomaisten laitosten näkökantoja sovellettavasta lainsäädännöstä jossakin yksittäistapauksessa, vastaanottavalla jäsenvaltiolla on mahdollisuus, tämän kuitenkin rajoittamatta todistuksen antaneen laitoksen kotijäsenvaltiossa mahdollisesti olemassa olevien oikeussuojakeinojen käyttöä tuomioistuimissa,⁶¹ aloittaa viimeksi mainittua jäsenvaltiota vastaan SEUT 259 artiklassa määrätty jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely.⁶² Huomautan myös, että kyseinen menettely voidaan aloittaa myös

55 — Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toi esiin ennakkoratkaisupyynnössään, että käsiteltävässä asiassa E 101 -todistukset oli antanut Sveitsin laitos, joka oli antanut todistukset kahdessa erässä ja osittain taannehtivasti.

56 — Ks. tuomio 30.3.2000, Banks ym. (C-178/97, EU:C:2000:169, 53 kohta). Ks. myös **asetuksen (ETY) N:o 1408/71 14 artiklan 1 kohdan, 14 a artiklan 1 kohdan ja 14 b artiklan 1 ja 2 kohdan tulkinnasta 13.12.2000 tehdyn hallintotoimikunnan päätöksen N:o 181 (2001/891/EY) (EYVL 2001, L 329, s. 73) 6 kohta**. Ks. myös asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan, 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 14 b artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamisesta 17.10.1985 tehdyn hallintotoimikunnan päätöksen N:o 126 (EYVL 1986, C 141, s. 3) 1 kohta, josta ilmenee, että asetuksen N:o 574/72 11 ja 11 a artiklassa tarkoitetun laitoksen on annettava todistus sovellettavasta lainsäädännöstä (E 101 -lomake), vaikka todistusta pyydetään vasta sen jälkeen, kun todistuksen kohteena oleva toiminta jonkin muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen jäsenvaltion alueella on jo alkanut.

57 — Ks. mm. tuomio 10.2.2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, 51 kohta). Unionin tuomioistuin on myös täsmentänyt, että asetuksella N:o 1408/71 käyttöön otetun lainvalintajärjestelmän soveltaminen riippuu vain kyseessä olevan työntekijän objektiivisesta tilanteesta (tuomio 14.10.2010, van Delft ym., C-345/09, EU:C:2010:610, 52 kohta). Ks. sovellettavan lainsäädännön määrittämisessä huomioon otettavista seikoista tuomio 4.10.2012, Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe (C-115/11, EU:C:2012:606, 45 ja 46 kohta), josta ilmenee, että toimivaltaisen laitoksen on tehtävä päätelmänsä työntekijän todellisen tilanteen perusteella ja mahdollisesti kieltäytyttävä antamasta E 101 -todistusta.

58 — Ks. vastaavasti tuomio 10.2.2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, 56 kohta). Ks. myös hallintotoimikunnan päätöksen N:o 181 7 kohdan a ja c alakohta. Vaikka päätös N:o 181 ei ole sovellettavissa suoraan nyt käsiteltävässä asiassa, koska kyseiset E 101 -todistukset on annettu asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan nojalla eivätkä kyseisen alakohdan säännökset kuulu mainitun päätöksen soveltamisalaan, kyseinen päätös ilmentää suurelta osin unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joka pätee kaikkiin sellaisiin tilanteisiin, joissa E 101 -todistus on annettu asetuksen N:o 574/72 III osaston säännösten nojalla. Ks. tästä tämän ratkaisuehdotuksen alaviite 37.

59 — Ks. myös em. hallintotoimikunnan päätöksen N:o 181 9 kohta sekä tuomio 10.2.2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, 57 kohta); tuomio 30.3.2000, Banks ym. (C-178/97, EU:C:2000:169, 44 kohta) ja tuomio 26.1.2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, 28 kohta).

60 — Asetuksen N:o 1408/71 80 artiklan 3 kohdan mukaan hallintotoimikunta tekee asetuksen tulkintaa koskevat päätökset yksimielisesti.

61 — Ks. myös asetuksen N:o 1408/71 81 artiklan a alakohta, jossa säädetään, että hallintotoimikunnan toimivalta ei rajoita kyseisten viranomaisten, laitosten tai henkilöiden oikeutta turvautua kansallisessa lainsäädännössä, tässä asetuksessa ja perustamissopimuksessa säädettyyn tai määrättyyn menettelyyn tai tuomiovaltaan.

62 — Ks. vastaavasti tuomio 10.2.2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, 58 kohta); tuomio 30.3.2000, Banks ym. (C-178/97, EU:C:2000:169, 45 kohta) ja tuomio 26.1.2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, 29 kohta).

komission välityksellä.⁶³ Käsiteltävässä asiassa ei voitu aloittaa jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä E 101 -todistuksen antanutta valtiota vastaan, koska Sveitsi ei ole unionin jäsenvaltio. Sen sijaan EY:n ja Sveitsin välisessä sopimuksessa määrätään mahdollisuudesta viedä asia kyseisellä sopimuksella perustetun sekakomitean käsiteltäväksi, sillä sekakomitean tehtävänä on päättää toimenpiteistä silloin, kun on kyse vakavasta taloudellisesta tai sosiaalisesta ongelmasta.⁶⁴

66. Sen välttämiseksi, että eri jäsenvaltioiden toimivaltaiset laitokset tai tuomioistuimet antavat ristiriitaisia päätöksiä yksittäistapauksessa sovellettavasta lainsäädännöstä, mikä vaarantaisi merkittävällä tavalla asianomaisten työntekijöiden oikeusvarmuuden ja saattaisi sitä kautta myös hankaloittaa työntekijöiden vapaata liikkuvuutta unionin alueella, asetuksessa N:o 1408/71 määrättyissä vuoropuhelu- ja sovittelumenettelyissä suljetaan pois vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen tai tuomioistuinten mahdollisuus ryhtyä toimiin yksipuolisesti.

67. Urssaf d’Alsace ja Ranskan hallitus väittävät kuitenkin, että tällaiset yksipuoliset toimet ovat tarpeen pääasiassa käsiteltävän kaltaisessa tilanteessa, kun E 101 -todistuksen antanut laitos ei peruuta todistusta, vaikka on todettu, etteivät kyseisen todistuksen antamisen edellytykset selvästi täyty.

68. Käsiteltävässä asiassa ei kuitenkaan voida vedota tehokkaasti tähän perusteluun siten, että se oikeuttaisi poikkeamisen E 101 -todistuksen sitovasta vaikutuksesta.

69. Mielestäni ei nimittäin ole osoitettu, etteikö asetuksessa N:o 1408/71 säädettyjen menettelyjen avulla voitaisi varmistaa samassa asetuksessa säädettyjen lainvalintasääntöjen asianmukaista noudattamista pääasiassa käsiteltävän kaltaisessa tilanteessa, mikäli asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaiset laitokset noudattavat kyseisiä menettelyjä tehokkaasti niiden päätökseen saattamiseen asti. Tältä osin on todettava, että nyt käsiteltävässä asiassa Ranskan viranomaiset eivät ole käyttäneet loppuun kaikkia niitä oikeussuojakeinoja, jotka olisivat käytettävissä asetuksen N:o 1408/71 nojalla.

70. Ranskan viranomaiset aloittivat kyllä vuoropuhelun E 101 -todistukset antaneen Sveitsin laitoksen kanssa pyytääkseen tätä peruuttamaan kyseiset todistukset, mutta – kuten Ranskan hallitus vahvisti suullisessa käsittelyssä – Ranskan viranomaiset lopettivat vuoropuhelun saatuaan Sveitsin laitokselta vastauksen 18.8.2011.

71. Vastauksessaan Sveitsin laitos oli nimittäin käsittääkseni vahvistanut Ranskan viranomaisten kannan asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan tulkinnasta katsoessaan, ettei kyseinen säännös ollut sovellettavissa asianomaisiin työntekijöihin, mikäli nämä tosiasiaassa suorittivat työtehtäviään aluksilla yksinomaan Ranskan alueella. Sveitsin laitos ei kuitenkaan peruuttanut tai mitätöinyt riitautettuja E 101 -todistuksia eikä ryhtynyt konkreettisiin toimiin arvioidakseen kunkin todistuksen osalta, oliko kyseiset todistukset syytä peruuttaa tai mitätöidä Ranskan viranomaisten tekemien toteamusten perusteella.⁶⁵ Lisäksi Sveitsin laitos pyysi Ranskan viranomaisia pidättäytymään taannehtivista oikaisuista, mihin kyseiset viranomaiset eivät suostuneet.⁶⁶

63 — Komission edustaja totesi suullisessa käsittelyssä, että hänen tietojensa mukaan yksikään jäsenvaltio ei ole vielä pyytänyt komissiota aloittamaan jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä toista jäsenvaltiota vastaan sillä perusteella, että tämän toisen jäsenvaltion laitokset eivät olisi noudattaneet velvollisuuttaan varmistaa, että E 101 -todistuksessa olevat maininnat pitävät paikkansa. Tämä toteamus voi yllättää, kun otetaan huomioon, että kyse näyttää esimerkiksi Urssaf d’Alsacen ja Ranskan hallituksen huomautusten mukaan olevan merkittävistä kansallisista eduista.

64 — Ks. EY:n ja Sveitsin välisen sopimuksen 14 artikla ja erityisesti sen 2 kohta.

65 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 27, 38 ja 39 kohta. Ks. asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisalasta tuomio 19.3.2015, Kik (C-266/13, EU:C:2015:188, 59 kohta), jossa unionin tuomioistuin täsmensi, että kyseinen poikkeus koskee henkilöitä, jotka tekevät työtä, joka on luonteeltaan pääasiallisesti matkatyötä ja jota tehdään sellaisissa olosuhteissa, että sen tekemistä ei voida liittää tiettyyn paikkaan.

66 — Huomautan, etteivät asetukset N:o 1408/71 ja N:o 574/72 anna mitään viitteitä oikaisuista, joihin on ryhdyttävä E 101 -todistuksen peruuttamisen tai mitätöinnin yhteydessä. Ks. tästä em. komission käytännön opas (s. 36 ja 37), josta ilmenee, että ”jos alkujaan sovellettavan lainsäädännön määrittämiseksi ei ole annettu tahallisesti vääriä tietoja, päätöksen uudelleentarkastelusta aiheutuvat muutokset tulevat voimaan tarkasteluhetkestä lukien”.

72. Tästä seuraa, että osa ongelmista oli edelleen ratkaisematta Ranskan viranomaisten ja Sveitsin laitoksen aloittaman vuoropuhelun jälkeen. Näin ollen ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että asianomaiset olisivat voineet päästä sopimukseen, jos vuoropuhelua olisi jatkettu.

73. Huomautan myös, että Ranskan viranomaiset aloittivat vuoropuhelun todistukset antaneen laitoksen kanssa vasta kolme ja puoli vuotta sen jälkeen, kun A-Rosalle oli ilmoitettu oikaisusta, joka määrittäin Ranskan sosiaaliturvamaksujen maksamatta jättämisen takia. Ranskan viranomaiset siis asettivat yksipuolisesti asianomaiset työntekijät Ranskan sosiaaliturvajärjestelmän alaisiksi ottamatta huomioon sitä tosiseikkaa, että nämä kuuluivat jo Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmään.⁶⁷

74. Käsiteltävässä asiassa ei myöskään ole hyödynnetty asetuksen N:o 1408/71 84 a artiklan 3 kohdassa säädettyä mahdollisuutta viedä asia hallintotoimikunnan käsiteltäväksi Ranskan viranomaisten ja Sveitsin laitoksen näkökantojen yhteen sovittamiseksi. Vaikka hallintotoimikunnan päätökset eivät ole luonteeltaan sitovia,⁶⁸ ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että asia olisi voitu ratkaista sen avulla.

75. Edellä esitetyn perusteella käsiteltävän asian tosiseikkojen ei voida katsoa osoittaneen toteen asetuksessa N:o 1408/71 säädettyissä menettelyissä väitetyjä puutteita, koska kyseiset menettelyt on tosiasiaa sivuutettu käsiteltävässä asiassa. En myöskään näe mitään perustetta, jonka perusteella unionin tuomioistuimien voisi todeta yleisesti, ettei kyseisillä menettelyillä voida varmistaa mainitun asetuksen säännösten oikeaa soveltamista.

76. Tarkoitukseni ei ole kuitenkaan sulkea pois sitä mahdollisuutta, etteikö asetuksella N:o 1408/71 käyttöön otettujen menettelyjen parantaminen voisi olla tarpeen kyseisen asetuksen II osaston säännösten oikean soveltamisen varmistamiseksi.⁶⁹ Tämä problematiikka kuuluu kuitenkin olennaisilta osiltaan unionin lainsäätäjän toimivaltaan. Totean tässä yhteydessä, että joitakin muutoksia on jo tehty⁷⁰ ja että asiaa käsitellään parhaillaan unionin tasolla käytävissä lainsäädäntökeskusteluissa.⁷¹

77. Edellä esitettyjen seikkojen perusteella katson, ettei Urssaf d'Alsacen ja Ranskan hallituksen esittämiin perusteluihin väitetyistä puutteista asetuksessa N:o 1408/71 säädettyissä menettelyissä ole mahdollista vedota tehokkaasti siten, että ne oikeuttaisivat poikkeamisen E 101 -todistuksen sitovasta vaikutuksesta.

67 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 21–26 kohta.

68 — Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan hallintotoimikunnalla ei ole toimivaltaa antaa luonteeltaan normatiivisia toimia eikä hallintotoimikunnan päätöksellä voida velvoittaa sosiaaliturvalaitoksia noudattamaan tiettyjä menetelmiä tai omaksumaan tiettyjä tulkintoja niiden soveltaessa unionin sääntöjä. Ks. vastaavasti tuomio 14.5.1981, Romano (98/80, EU:C:1981:104, 20 kohta) ja tuomio 8.7.1992, Knoch (C-102/91, EU:C:1992:303, 52 kohta).

69 — Mielestäni ennen kaikkea se, etteivät hallintotoimikunnan antamat päätökset ole luonteeltaan sitovia, näyttää heikentävän nykyistä järjestelmää, mikä sulkee lähtökohtaisesti pois myös sen mahdollisuuden, että unionin tuomioistuimet voisivat valvoa hallintotoimikunnan päätösten perusteltavuutta.

70 — Ks. mm. asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 465/2012, 71 artiklan 2 kohta, jonka mukaan hallintotoimikunta tekee päätöksensä perussopimuksissa määritellyllä määränemmistöllä, paitsi jos kyse on sen sääntöjen hyväksymisestä, jotka hallintotoimikunnan jäsenet laativat yhteisymmärryksessä, sekä asetuksen (EY) N:o 883/2004 mukaista asiakirjojen oikeellisuutta, sovellettavan lainsäädännön määrittämistä ja etuuksien myöntämistä koskevan vuoropuhelu- ja sovittelumenettelyn perustamisesta 12.6.2009 tehty hallintotoimikunnan päätös N:o A1 (EUVL 2010, C 106, s. 1), joka tuli voimaan 1.5.2010. Ks. myös petosten ja virheiden torjuntaa koskevasta yhteistyöstä sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettujen asetusten N:o 883/2004 ja N:o 987/2009 puitteissa 18.3.2010 tehty hallintotoimikunnan päätös H5 (EUVL 2010, C 149, s. 5).

71 — Ks. tästä sosiaalisesta polkumyynnistä EU:ssa 14.9.2016 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman (2005/2255(INI)) (P8_TAPROV(2016)0346) 9 kohta, jossa korostetaan erityisesti, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten olisi yhteistyössä lähetettävän jäsenvaltion viranomaisten kanssa voitava tarkistaa A1-lomakkeen luotettavuus, jos on olemassa vahvoja epäilyjä työntekijän lähettämisen aitoudesta. Ks. myös Euroopan parlamentin työllisyys- ja sosiaaliasioiden valiokunnan samasta aiheesta 18.8.2016 antama mietintö (A8-0255/2016).

E Vilpillisen kilpailun ja sosiaalisen polkumyynnin ehkäisemistä koskeva oikeuskäytäntö

78. Urssaf d'Alsace ja Ranskan hallitus vetoavat unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan yleistä etua koskeviin pakottaviin syihin, jotka voivat oikeuttaa palvelujen tarjoamisen vapauden rajoittamisen, kuuluu esimerkiksi sellaisten yritysten harjoittaman vilpillisen kilpailun ehkäiseminen, jotka maksavat lähetetyille työntekijöille vähimmäispalkkaa pienempää palkkaa, jos kyseiseen tavoitteeseen kuuluu työntekijöiden suojelu sosiaalista polkumyyntiä torjumalla.⁷²

79. Urssaf d'Alsace ja Ranskan hallitus väittävät analogisesti, että vilpillisen kilpailun ja sosiaalisen polkumyynnin ehkäisemistä koskeva tavoite oikeuttaa sen, että E 101 -todistukseen liitetty vaikutus ei poikkeuksellisesti velvoita asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaista laitosta tai tuomioistuinta. Urssaf d'Alsace tuo tässä yhteydessä esiin, etteivät jotkin kansalliset sosiaaliturvalaitokset pelaa sääntöjen mukaan, koska ne eivät tee minkäänlaisia tarkastuksia ennen kuin antavat työnantajien pyytämät E 101 -todistukset. Myös Ranskan hallitus katsoo, että jotkin E 101 -todistukset antaneen valtion laitokset tai viranomaiset saattavat antaa E 101 -todistuksia, vaikka ei pitäisi, jolloin ne harjoittavat vilpillistä kilpailua muita jäsenvaltioita vastaan.

80. On todettava, että viitatussa oikeuskäytännössä on kyse siitä,⁷³ voidaanko sellaiset tavoitteet, kuten vilpillisen kilpailun ja sosiaalisen polkumyynnin ehkäiseminen, ottaa yhdenmukaistetun lainsäädännön puuttuessa huomioon yleistä etua koskevin pakottavina syinä, jotka voivat oikeuttaa työntekijöiden vapaan liikkuvuuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden rajoittamisen unionissa.

81. Käsiteltävässä asiassa ei ole niinkään kyse siitä, oikeuttavatko joidenkin talouden toimijoiden toteuttamat toimet vapaan liikkuvuuden rajoittamisen, vaan ennemminkin siitä, etteivät toiset jäsenvaltiot ole ottaneet käyttöön riittäviä valvontatoimenpiteitä varmistaakseen asetuksen N:o 1408/71 II osastossa säädettyjen lainvalintasääntöjen oikean soveltamisen.

82. Tästä seuraa, että Urssaf d'Alsacen ja Ranskan hallituksen esiin tuoma ongelma, joka koskee vilpillistä kilpailua ja sosiaalista polkumyyntiä, voitaisiin tehokkaasti ratkaista pelkästään sillä, että jäsenvaltiot noudattavat asetuksesta N:o 1408/71 johtuvia velvoitteitaan. Kuten edellä on todettu, kyseisellä asetuksella käyttöön otettujen vuoropuhelu- ja sovittelumenettelyjen tarkoituksena on nimenomaan varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat kyseisiä velvoitteita.⁷⁴

83. Tämän toteamuksen valossa katson, ettei käsiteltävässä asiassa voida vedota tehokkaasti vilpillisen kilpailun ja sosiaalisen polkumyynnin ehkäisemisen tavoitteisiin siten, että ne oikeuttaisivat poikkeamisen E 101 -todistuksen sitovasta vaikutuksesta.

72 — Tässä yhteydessä viitataan erityisesti tuomioon 23.11.1999, Arblade ym. (C-369/96 ja C-376/96, EU:C:1999:575, 38 kohta); tuomioon 3.4.2008, Rüffert (C-346/06, EU:C:2008:189, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen); tuomioon 7.10.2010, dos Santos Palhota ym. (C-515/08, EU:C:2010:589, 47 ja 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen); tuomioon 19.12.2012, komissio v. Belgia (C-577/10, EU:C:2012:814, 45 kohta) ja tuomioon 3.12.2014, De Clercq ym. (C-315/13, EU:C:2014:2408, 69 kohta). Lisäksi viitataan 2.12.1997 annettuun tuomioon Dafeki (C-336/94, EU:C:1997:579), jonka 21 kohdassa unionin tuomioistuin katsoi, että jäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten sosiaaliturva-alan laitosten ja kansallisten tuomioistuinten on niissä menettelyissä, joissa pyritään määrittämään siirtotyöläisen oikeus sosiaalietuuksiin, luotettava toisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten antamiin henkilötietoja koskeviin todistuksiin ja muihin vastaaviin asiakirjoihin, elleivät kyseiseen yksittäistapaukseen liittyvät konkreettiset seikat aseta niiden virheettömyyttä vakavasti kyseenalaiseksi.

73 — Ks. mm. tuomio 2.12.1997, Dafeki (C-336/94, EU:C:1997:579, 16 kohta); tuomio 7.10.2010, dos Santos Palhota ym. (C-515/08, EU:C:2010:589, 25 kohta) ja tuomio 19.12.2012, komissio v. Belgia (C-577/10, EU:C:2012:814, 43 ja 44 kohta).

74 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 59–66 kohta.

84. Tässä yhteydessä on myös yhdyttävä komission väitteeseen ja muistutettava, että unionin oikeudesta johtuvat velvoitteet sitovat jäsenvaltioita myös siinä tapauksessa, että muut jäsenvaltiot jättävät mahdollisesti täyttämättä niille kuuluvat velvoitteet.⁷⁵ Jäsenvaltio ei voi yksipuolisesti ryhtyä korjaustoimenpiteisiin tai puolustustoimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on estää se, että toinen jäsenvaltio mahdollisesti rikkoo yhteisön oikeuden säännöksiä.⁷⁶ Jos näin ei olisi, asetuksella N:o 1408/71 käyttöön otettu lainvalintasääntöjen järjestelmä vaarantuisi.

85. Lopuksi on muistutettava, että pääasian tosiseikat huomioon ottaen tässä ratkaisuehdotuksessa esitetty analyysi ei koske tapauksia, joissa työntekijä tai hänen työnantajansa on syyllistynyt oikeuden väärinkäyttöön tai petokseen.⁷⁷ Näin ollen on mahdollista, että jatkossa on täsmennettävä sitä, miten E 101 -todistuksen sitovaa vaikutusta koskeva oikeuskäytäntö soveltuu tilanteisiin, joissa tällainen väärinkäyttö tai petos on todettu.

V Ratkaisuehdotus

86. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Cour de cassationin (Ranska) ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Niin kauan kuin laitos, joka on antanut E 101 -todistuksen sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21.3.1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 12 a artiklan 1 a kohdan mukaisesti osoituksena asianomaisen työntekijän kuulumisesta kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmään sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan nojalla, ei peruuta kyseistä todistusta tai julista sitä mitättömäksi, kyseinen todistus velvoittaa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaista viranomaista tai tuomioistuimia, vaikka ne toteaisivat, että työntekijän työskentelyä koskevat olosuhteet eivät selvästikään kuulu viimeksi mainitun säännöksen asialliseen soveltamisalaan.

75 — Ks. vastaavasti tuomio 26.2.1976, komissio v. Italia (52/75, EU:C:1976:29, 11 kohta), jossa korostettiin, ettei perustamissopimuksessa ole rajoitettu määräämään vastavuoroisia velvoitteita eri oikeussubjekteille, joihin sitä sovelletaan, vaan sopimuksella on perustettu uusi oikeusjärjestys, joka säätelee mainittujen oikeussubjektien toimivaltaa, oikeuksia ja velvoitteita samoin kuin tarvittavia menettelyjä mahdollisen rikkomisen toteamiseksi ja rankaisemiseksi.

76 — Ks. tuomio 23.5.1996, Hedley Lomas (C-5/94, EU:C:1996:205, 20 kohta).

77 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 36 kohta. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että oikeussubjektit eivät saa vedota unionin oikeusnormeihin vilpillisesti tai käyttää niitä väärin. Ks. tuomio 28.7.2016, Kratzer (C-423/15, EU:C:2016:604, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).